

# Meddelelser fra Dansk Historisk Fællesråd

Referat af repræsentantskabsmøde mandag 27. april 2009, kl. 15,00,  
Vartov, Farvergade 27D, 1463 København K

## Dagsorden

1. Valg af dirigent.
2. Godkendelse af forretningsorden for repræsentantskabsmødet.
3. Beretning.
4. Regnskab.
5. Indkomne forslag.
6. Budgetforslag og kontingentfastsættelse.
7. Valg iht § 4, stk 10 og 11. På valg er: Gunnar Jakobsen, Told- og Skattheistorisk Selskab og Charlotte S.H. Jensen, Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie. Begge er villige til genvalg. Der er også en ledig post som suppleant.
8. Eventuelt.

## 1. Valg af dirigent og referent

Dirigent: Museumschef John Rendboe, Billund Museum. Referent: Søren Bitsch Christensen

## 2. Godkendelse af forretningsorden for repræsentantsskabsmødet

Dirigenten konstaterede repræsentantskabsmødets lovlighed og gennemgik mødets dagsorden.

## 3. Formandens beretning

Formanden oplæste fig. beretning: 2008 var på flere måder et overgangsår, hvor jorden blev gødet for store beslutninger. Beslutninger, der så vil blive ta-

get i 2009. Men 2008 var også året før foreningens 100-års-jubilæum.

Foreningens hovedopgave var i lighed med de foregående år fordelt på at udgive tidsskrift (Fortid og Nutid) og digitalt nyhedsmedie og ressourcseite om historie (historie-online.dk) og på at være fællesforum for landets historiske foreninger og institutioner.

## Fortid og Nutid

DHF udgiver stadig landets førende tidsskrift for kultur- og lokalhistorie. Vi har i 2008 haft ca. 550 abonnenter.

Vi fik i årets løb problemer med vores trykkeri og måtte skifte, da vi på vore medlemmers og abonnenters vegne ikke kunne acceptere de overskredne tidsfrister og trykkerifejl. En erfaring, vi deler med flere andre tidsskrifter, der ligesom er presset til hele tiden at finde billigere og billigere trykkerier. Heldigvis stod museumsinspektør Henrik Gjøde Nielsen og den flittige stab ved Hals Museum på spring til at tage hånd om den nye situation, da vi dels skiftede til Basis-Tryk, dels overlod forsendelsen og redaktionssekretariatet til Henrik. Der skal lyde en meget stor tak herfor. På det redaktionelle plan overlod lektor Ulrik Langen i årets løb stafetten til ph.d.-studerende Mette Mortensen. Tredjemand er stadig museumsinspektør Thomas Lyngby fra Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot. Ulrik blev

behørigt takket for sin indsats i Fortid og Nutid 2004:3, og Mette blev tilsvarende budt velkommen, men lad mig bare gentage det, for sagen er jo, at uden frivilligt, kompetent redaktionsarbejde havde hverken vi eller andre noget tidsskrift.

Man kunne ønske sig, at Forskningsstyrelsen så på sagen med helt samme øjne. På tidsskriftsområdet var 2008 mere end noget andet præget af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikations beslutning om at omlægge tidsskriftsstøtten. I takt med, at tidsskrifternes bevillinger løber ud, er fortsat bevilling betinget af, at man stiller tidsskriftet gratis til rådighed på nettet senest et år efter udgivelsen. For vores vedkommende vil det sige fra 2011. Vi engagerede os som forening og som redaktionsmedlemmer ganske meget i den efterfølgende diskussion. Den eneste ændring, de forenede kræfter kunne udvirke, var dog, at der kan søges om en beskeden støtte til oprettelsen af en digital platform og til retrodigitalisering af ældre årgange.

## Publiceringspolitik

Vi anfægtede egentlig ikke Forskningsrådets beslutning om at tilskynde til digitalisering. Vi fandt i stedet, at det er en alt for hurtig omstilling, der lægges op til, og rettede kritik mod den manglende dialog og lydhørhed, og endelig fandt vi – og finder stadig – at et år er for lidt. Tre år havde været rimeligt. Det skal ses i sammenhæng med et andet initiativ, der har præget området i 2008 og ind i 2009. På initiativ af Forsknings- og Innovationsstyrelsen blev en række faggrupper sat til at lave såkaldte autoritetslister over danske og udenlandske tidsskrifter og placere dem på forskellige niveauer. Formålet er at udvikle bibliometriske

forskningsindikator og tilskynde forskerne til at publicere deres værker i særligt kvalitetssikrede tidsskrifter og på tilsvarende forlag. På sigt er det så meningen, at bevillingerne til universiteterne til en vis grad skal være bestemt af, hvor deres forskere har publiceret.

Kun et enkelt dansk tidsskrift, *Historisk Tidsskrift*, blev vurderet til at kunne give forskerne samme points som de førende udenlandske tidsskrifter. Fortid og Nutid ligger dog på det næste niveau, så vi får ikke umiddelbart problemer på den front. Her i foråret 2009 er udvalgsarbejdet løbet ind i problemer, men det bør ikke få nogen til at tro, at sagen går i sig selv igen. Der skal nok komme en løsning. Vi skal derfor tage nøje bestik af udviklingen.

De to processer med digitalisering og ranking er meget for de fleste tidsskrifter at håndtere på én gang, sammenholdt med de strukturproblemer, vi næsten alle har med faldende abonnentantal og indtægter. Det burde have været nok for Forskningsrådet til at være mere lydhøre overfor vores krav. DHF sammenkaldte redaktører fra de fleste danske historiske tidsskrifter til et møde på Københavns Universitet i maj 2008, hvilket gav en solid viden om, hvordan det står til rundt på redaktionerne og i regnskaberne. Og billedet er ganske ens.

Mødet – og de mange forandrede forhold – gav også grund til at overveje, om vi har for mange tidsskrifter i dag. Der er virkelig mange tidsskrifter, og mange af dem er foreningsdrevne, hvad der gør dem ekstra sårbare i dagens virkelighed. Jeg har kendskab til flere tidsskrifter, der overvejer at fusionere. Vi har indledt drøftelser med Folk og Kultur om en sammenlægning, og vi er kommet så vidt, at de to redaktioner har haft det

første møde om en fremtidig linje.

I 2009 skal der træffes endelig beslutning om en sådan sammenlægning. Der er selvfølgelig en del følelser på spil her, for det er to gamle liv på hver 100 år, der skal smeltes sammen med hver sin foreningsbaggrund. Der er også forskelle i faglige profiler. Men jeg mener helt klart, at det skal lykkes. Jeg mener lige så klart, at vi skal være meget opmærksomme på at sikre, at der findes mindst ét dansksproget kulturhistorisk tidsskrift på det højeste rankingniveau. Min klare ambition er således, at et forenet tidsskrift skal stile mod at blive flyttet op på siden af Historisk Tidsskrift. Jeg mener også, at det må være i vore medlemmers interesse, at der findes et sådan dansksproget tidsskrift, for alternativet er, at endnu flere universitetsforskere vil trykke deres ting i udenlandske tidsskrifter og dermed fjerne sig fra at præge den hjemlige historiske bevidsthed. Det kan vi ikke være tjent med.

Men skal vi så også digitalisere Fortid og Nutid? Her er der om muligt endnu flere følelser på spil. En ting skal vi gøre os helt klart, nemlig at der hvert år er underskud i driften af ikke bare Fortid og Nutid, men af DHF som sådan. Om økonomien i foreningen skal jeg her blot nævne, at hvis tilskuddet fra Forskningsrådet, som i øjeblikket er på 40.000 kr., falder bort, så skal vi enten skaffe 40.000 kr. et andet sted fra, eller omlægge til en digital platform. Der er ikke andre muligheder. Det bliver endnu en af de store beslutninger i 2009. Beslutningen har været udsendt nogle gange, fordi det har vist sig vanskeligt at finde den rigtige digitale løsning og den rigtige udbyder. Jeg vil tro, vi ender med en løsning, hvor der i en kortere eller længere overgangsordning kan bestilles et abonnement med et

trykt tidsskrift eller et billigere abonnement til et digitalt tidsskrift. Begge dele altså kun, hvis man ikke kan vente et år, for så er det gratis. Man kan også bare bestille en fotokopi på biblioteket, så er det gratis hele tiden. Det er i sandhed blevet nemt at være tidsskriftlæser!

[www.historie-online.dk](http://www.historie-online.dk)

På denne adresse finder man intet mindre end det bedst brandede og højst rankede site om dansk historie, og det udgives af DHF! Desuden har historie-online en topplacering i Google på søgeordet "historie". Det er efterhånden en halvgammel nyhed. Men det er ingen selvfølge.

Det aktuelle abonnenttal på nyhedsbrevet er 6.043, men sitet havde i 2008 ikke færre end 486.074 besøgende. Brugere ser i gennemsnit næsten 3 sider pr. besøg. 2008 blev desuden året, hvor h-o blev social, vi har nemlig fået social bookmarking, så vi kan deles på netværkssites; vi er også kommet på facebook.

Med nye analysemetoder har vi nu et meget klart billede af, hvad der interesserer folk mest, og det gør nyhederne fra det historiske arbejde på landets institutioner mv. og de kortere eller længere historiske beskrivelser fra vores redaktion om fx årets højtider og skikke. Bogomtalerne synes at interesse en mindre, men sikkert meget interesseret skare af brugere. Bogstakken forvaltes af Poul Porskær Poulsen, der også er ansvarshavende redaktør for h-o. Charlotte S.H. Jensen står for nyhedsredaktion, udvikling og grafik. Andre medarbejdere pt. er Henrik Olsen, Kim Rathleff og Espen Kirkegaard Espensen. Formanden er endog begyndt at blogge fra tid til anden om aktuelle emner, og vi har også stillet

blogs til rådighed for landssammenslutningerne, men ingen af disse har endnu taget imod tilbuddet.

Det er nok ikke så mange, der går rundt og tænker på det, men h-o er faktisk også med til at gøre vores medlemmer og andre institutioners websites mere synlige i Google. Når h-o omtaler en nyhed fx fra et museum eller arkiv, linkes der ALTID til institutionens website. Det betyder, at h-o sender den værdi, som vi har oparbejdet, ud til vores medlemmers sites, sådan at vi faktisk er med til at øge deres synlighed i Google, som står for over 80 % af de danske søgninger på nettet. Så det med Googlesynligheden er ikke bare godt for h-o og DHF, det er også noget, som kommer medlemmerne direkte til gode.

Historie-online er i dag DHF's varemærke ved siden af Fortid og Nutid. Det holdes oppe af ildsjæle mod en beskeden honorering. Vi betaler folk for den del, der har med bogopdateringen og udstillingsnyheder at gøre, men alt andet baserer sig på gratis arbejde. Det kan vi godt bygge på her og nu, men vi kan ikke bygge fremtiden på det. Lad mig være helt ærlig og sige, at landets større historiske institutioner af forskellig slags burde bekvemme sig til at yde større støtte til h-o. Vi stiller gratis en nyhedskanal til rådighed, som er målrettet deres publikum. Vi har haft held til at tiltrække flere og flere sponsorer, og vi har flere på vej. Økonomiske tilskud fra de store landssammenslutninger og institutioner ville være et smukt supplement.

### Årets historiske bog

Der tales og skrives mere og mere om vores kåring af Årets Historiske Bog.

Der var også flere afgivne stemmer end tidligere. Den er simpelthen slået igennem. Og det i en sådan grad, at kulturministeren nu er fast gæst ved den årlige sammenkomst, der i år fandt sted på Orlogsmuseet. I år var opløbet blandt kandidaterne særlig tæt, men vinderen blev Slagtebank Dybbøl af Tom Buk Swienty, efterfulgt af Ulrik Langens bog om Den afmægtige – en biografi om Christian 7, Henning Grelles bog om Stauning, Mikkel Kirkebæks biografi om Schalburg og Joachim Jakobsens: Tynd luft – Danmark ved VM i Mexico 1986.

Kandidaterne nomineres jo af historie-onlines brugere, men udvælges af en nomineringskomite. I år gav både nomineringen og udvælgelsen anledning til en diskussion om fraværet af kvindelige historikere, ligesom man jo også må sige, at det er de narrative bøger og ikke de mere strukturprægede bøger, der står forrest. Spændende, hvad der vil ske de kommende år! Og glædeligt, at uddelingen nu får sponsorstøtte fra Kulturministeriet, Alt om Historie og Skalk.

### Udgivelser og andre aktiviteter

Mod årets slutning fik vi udgivet Theodor Gliemanns amtskort over hertugdømmet Slesvig under redaktion af Erik Nørr, Carsten Porskrog Rasmussen og Gerret Liebing Schlaber. Bogen er dansk- og tysksproget, og er udgivet i et samarbejde med Historisk Samfund for Sønderjylland og Arbeitskreis für Wirtschafts- und Socialgeschichte Schleswig-Holstein. Det er som omtalt i tidligere formandsberetninger vores formodning, at værket dækker det hul, som Karl-Erik Frandsen (red.): Atlas over Danmarks administrative inddeling efter 1660 efterlod for Sønderjylland/Slesvig.

## 100-års-jubilæum

I oktober fejrer DHF de første 100 år af foreningens levetid. Det markeres med to begivenheder. Der vil udkomme en bog *Historiens Ildsjæle* under redaktion af Jes Fabricius Møller. Med den vil vi hylde en række personer fra det frivillige lag, der har båret foreningen gennem årene. Vi har udvalgt personer, der på forskellig måde har bragt historien ud til folk, gennem nye medier, livslang og utrættelig indsats eller nye institutioner. Kort sagt, historiens ildsjæle. Vi kan ikke få alle med, og udvalget vil med garanti blive diskuteret både her og der, men vi kan garantere, at alle, der kommer med, har fortjent at være der! Fredag den 23. oktober slår vi så dørene op til en jubilæumsfest.

## De dyre illustrationer hæmmer vores medlemmers arbejde

DHF's opgave er bl.a. at føre politiske sager frem for offentligheden. Det har vi gjort et par gange i år, hvor vi i pressen er fremkommet med en utilfredshed med Kort og Matrikelstyrelsens og andre kulturinstitutioners priser for digitale ydelser. (Kort og Matrikelstyrelsen har siden lanceret den glimrende website <http://kmswww3.kms.dk/kortpaanettet/findmatrikel.htm>). Men lad os være ærlige og sige, at det ikke er vores stemme alene, der kan gøre en forskel.

Ikke desto mindre vil jeg gøre opmærksom på, at nogle museers og arkivers billedpriser er blevet så høje, at de direkte hæmmer bogproduktionen blandt vores medlemmer. De har jo ikke altid mange penge at gøre godt med, og fondstilkuddene, må vi regne med, vil falde i de kommende år p.g.a. dalende værdipapirafkast. Det burde være en del

af museernes og arkivernes formidling at stille billeder langt billigere til rådighed for lødige formål. Ind i mellem kan det betale sig at bestille illustrationerne på udenlandske museer. Jeg ved godt, at det ikke altid er institutionerne selv, der fastlægger priserne, men kommuner og andre bevillingsgivere, men vi bør alligevel holde fokus på problemet i det kommende år.

## Samarbejdsforum eller samtaleforum – på vej mod de 100 år?

Men hvad skal vi ellers lave de næste hundrede år? Spørgsmålet melder sig naturligt, når man ser lidt nærmere på udviklingen i foreningens virksomhed.

Arkiver og museer er både hver for sig og sammen blevet meget stærkere gennem de senere år. Hver for sig i form af, at der bl.a. som udløber af Strukturreformen og tidens almindelige tendens til centralisering er gennemført en række markante museumsfusioner. Og sammen, i kraft af nye, stærke sammenlutninger for museer og arkiver, der sammen med nogle af de ældre organisationer er naturlige samtalepartnere for offentligheden.

Jeg mener, at vi fortsat har en række vigtige opgaver: At sikre et kulturhistorisk tidsskrift på højest niveau, at udvikle vores internetressource og være samarbejdsorgan for udvalgte projekter, der har brug for både frivillige og professionelle. Med det sidste sigter jeg på digitaliseringsprojekter som fx Digitalt Atlas Danmark, som Odense Bys Museer står for. Her kunne jeg sagtens se os have en rolle som medkoordinator, når data fra hele landet skal fyldes på. Hvis ikke os, hvem så?

## Nye medlemmer

Vi har pt. 70 almindelig betalende medlemmer og 5 sammenslutninger. Vi fastholder altså medlemstallet, hvilket er meget positivt. Nye medlemmer skal formelt set godkendes af repræsentantskabet, og derfor vil jeg med beretningen også lade komme til afstemning, om man vil acceptere flg., der har ønsket medlemskab: Fængselshistorisk Selskab.

## Styrelsen

Lad mig først takke Poul Porskær Poulsen, som takkede af som formand ved repræsentantskabsmødet 5. april 2008 og overlod posten til undertegnede, for en stor indsats for foreningen. Michael Bregnsbo hørte ved samme lejlighed op som kasserer, ligesom Erik Nørr efter lang tjeneste trak sig fra styrelsen. Med deres store arbejdskraft og entusiasme har de efterladt os andre med en stor opgave med at tage over. Deres pladser blev overtaget af arkivar Pernille Sonne, Landsarkivet for Sjælland, og Henriette Kragh Jacobsen, Dansk Folkemindesamling.

Styrelsen har siden sidste repræsentantskabsmøde afholdt fem møder. Den har i 2008 været sammensat af flg. medlemmer valgt af de direkte medlemmer: Søren Bitsch Christensen, Institut for Historie og Områdestudier, Aarhus Universitet, Pernille Sonne, Henriette Kragh Jacobsen og Gunnar Jakobsen (Told- og Skattehistorisk Selskab). Landssammenslutningerne har stillet med Trine Grejsen (Organisationen Danske Arkiver, nyt medlem), Leif Juul Pedersen (Sammenslutningen af Lokalkarkiver), Knud Rahbek Frederiksen (Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger), Harriet Hansen (Organi-

sationen Danske Museer), Aase Windeballe (Dansk Lokalhistorisk Forening) og Charlotte S. H. Jensen (Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie). Tak til alle for et godt samarbejde.

Beretningen blev godkendt.

## 4. Regnskab

Kassereren fremlagde regnskab 2008. Regnskabet blev godkendt.

## 5. Indkomne forslag

Der var ikke indsendt forslag.

## 6. Budgetforslag og kontingentfastlæggelse 2010

Kassereren fremlagde budget for 2010. Budgettet tager udgangspunkt i foreningens nuværende praksis med tidsskriftsudgivelse og historie-online. Bestyrelsen er imidlertid opmærksom på, at der bør ske ændringer i denne praksis. Forsamlingen accepterede denne præmis for budgettet og anerkendte, at der arbejdes for en økonomisk omlægning og effektivisering i 2010. Kontingentet blev af styrelse foreslået uændret: 4.000 kr. for de fælles sammenslutninger, 350 kr. for andre foreninger. Fra salen kom der forslag om at lade medlemmerne af sammenslutningerne betale kontingent som enkeltmedlemmerne hver især.

Budgettet og kontingent godkendt som foreslået af styrelsen.

## 7. Valg til styrelse samt godkendelse af revisorer

Valg til styrelsen: Følgende blev valgt uden modkandidater:

Gunnar Jakobsen, Told- og Skattehi-

storisk Selskab. Charlotte S.H. Jensen, Samfundet for dansk genealogi og Personalthistorie.

Der blev ikke valgt en suppleant, men Mikael Kristian Hansen, Teatermuseet i Hofteatret blev bragt i forslag, og styrelsen fik tilladelse til at kontakte ham efterfølgende.

Revisionsfirmaet Ernst & Young fortsætter som vore revisorer.

Efter repræsentantskabsmødet konstituerede styrelsen sig på følgende måde:

Formand: Søren Bitsch Christensen

Næstformand: Gunnar Jacobsen

Kasserer: Harriet Hansen

Sekretær: Pernille Sonne

## 8. Eventuelt

Fra Jens Erik Pedersen, formand for SLA, ytrede anerkendelse til DHF og styrelsen.